

Marcus 1:22 – Jezus maakt je vrij

Vrij zijn: in onze samenleving een belangrijke waarde. Maar in de praktijk valt het tegen: allerlei machten beïnvloeden je leven. Jezus wil je echt vrij maken. Nee, hij verandert niet de wereld, maar wel jouzelf!

Voor preeklezers: ik hoor graag als mijn preek ergens gelezen wordt. Neem dan even contact met mij op: hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Bij deze preek is een verwerkingsblad beschikbaar: [Samen Groei-en](#)

Liturgie

Zingen: Psalm 23 : 1 en 3 (Frysk) (i.v.m. overlijden Tjibbele Miedema)

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: Opwekking 331

Gebed

Kinderen naar club

Lezen: Marcus 1 : 21 – 38

Zingen: Psalm 29 : 2 en 4

Preek over Marcus 1 : 22

Zingen: LvK Lied 435 : 1, 2 en 4

Kinderen terug

Leefregels

Zingen: Opwekking 734 = Psalmen voor Nu 145

Gebed

Collecte

Zingen: Psalm 105 : 1, 20 en 21

Zegen

Jezus maakt je vrij

Inleiding

dia 1 – plastic tasjes

Plastic tasjes.

Bij al je aankopen kreeg je er een mee,
of je het nu wilde of niet.

Soms werd wel gevraagd: 'zal ik er een tasje omheen doen',
maar voordat ik kon antwoorden, zat er meestal al een tasje
om.

Als je geen tasje wilde, moest je echt je best doen.

Zo ging het tot kort geleden.

Want op 1 januari is een nieuwe wet van kracht geworden:

winkels mogen geen gratis plastic tasjes meegeven,
behalve voor versproducten zoals groente en fruit.

Je krijgt nu standaard geen tasje meer mee,
en als je er wel een wilt, moet je ervoor betalen.

Een hele verbetering, als je het mij vraagt.

dia 2 – plasticsoep

Milieuorganisaties proberen ons al jaren lang duidelijk te
maken

dat al die plastic tasjes niet goed voor het milieu zijn.

Want er slingert veel te veel plastic rond in de wereld.

In de oceanen drijven hele eilanden van plastic afval.

En die eilanden worden alleen maar groter,

want plastic wordt niet door de natuur afgebroken.

Die milieuorganisaties hebben wel een punt

in hun strijd tegen de plastic tasjes.

Mij hadden ze in ieder geval al overtuigd.

Maar ja, als ik dan in een winkel kom,

en er zit al een tasje om mijn aankoop voordat ik kan
protesteren...

Milieuorganisaties kunnen je bewust maken van een probleem,
maar ze kunnen het niet oplossen.

dia 3 – tasjesverbod

De regering kan dat wel: die heeft het gezag dat daarvoor nodig is.

Milieuorganisaties kunnen praten over hoe het zou moeten, maar de regering kan het daadwerkelijk veranderen.

Als de regering een wet aanneemt, gebeurt er écht iets.

En ook al betaal je in sommige winkels maar 3 cent voor je tasje,

toch is het vanzelfsprekende van dat je een tasje meekrijgt er wel vanaf.

dia 4 – Jezus maakt je vrij

Het gaat vanochtend over gezag.

Een regering spreekt met gezag, en daardoor veranderen dingen.

Zo is het ook met Jezus.

We hebben net gelezen dat hij met gezag spreekt.

Zijn woorden werken iets uit, veranderen je leven:

Jezus maakt je vrij.

1. Geleefd worden

dia 5 – geleefd worden

Dat klinkt natuurlijk mooi, wie wil er nou niet vrij zijn, maar dat betekent dus ook dat je zonder Jezus niet vrij bent!

Je kunt het ook anders zeggen: je wordt geleefd.

Westerse mensen geloven graag dat ze vrij zijn, dat ze hun eigen leven bepalen.

Maar in de praktijk wordt je leven vooral bepaald door dingen waar je helemaal geen invloed op hebt.

Gevangen in machten die je leven beheersen.

dia 6 – geleefd door de Romeinen

Net als de inwoners van Kafarnaüm,

een dorp in Galilea, in het noorden van Israël.

Sinds kort is Kafarnaüm een nieuwe inwoner rijker.

Het is Jezus, uit Nazareth, een dorpje vlakbij Kafarnaüm.

Nadat Jezus door Johannes gedoopt was in de woestijn van Judea,

is Jezus teruggegaan naar Galilea en heeft zich in Kafarnaüm

gevestigd.

Zijn nieuwe stadsgenoten hebben al wel iets van Jezus gehoord. Jezus vertelt overal dat hij goed nieuws heeft en dat het koninkrijk van God dichtbij is.

De inwoners van Kafarnaüm zijn nieuwsgierig: zal deze man hen hun vrijheid terug kunnen geven? Zal er dan eindelijk iets veranderen?

De mensen in Kafarnaüm voelen zich vooral machteloos. Jezus heeft het steeds over dat koninkrijk van God, maar zij hebben dagelijks met een heel andere macht te maken: het wereldrijk van de Romeinen.

Kafarnaüm is bezet gebied: de Romeinen hebben het er voor het zeggen.

En die Romeinen zijn niet bepaald geliefd.

De Romeinen krijgen de schuld van alles wat fout gaat: van de hoge belastingen, van de lage lonen, van het harde bestaan,

van de slechte zorg en bijbehorende lage levensverwachting, en misschien krijgen de Romeinen zelfs wel de schuld van familieruzies waar ze niets mee te maken hebben...

De Romeinen zijn zo ongeveer hun leven.

Wat hen op de been houdt, is de hoop dat God de Romeinen zal verjagen.

Sabbat aan sabbat gaan ze naar de synagoge en horen daar de schriftgeleerden vertellen over hoop, over God die orde op zaken zal stellen en weer zal omzien naar zijn volk.

Maar nu is daar nog niets van te merken: ze worden geleefd door de Romeinen.

dia 7 – machten die ons leven bepalen

Van dat Romeinse rijk is tegenwoordig niet meer over dan indrukwekkende ruïnes,

maar verder is er niet zo gek veel veranderd.

De Romeinen hebben plaats gemaakt voor andere machten,

en het leven in Nederland in de 21e eeuw is ongetwijfeld aangenamer dan een leven in Kafarnaüm in de 1e eeuw, maar vrij, dat zijn we nog altijd niet. We zijn onderdeel van een kapitalistische wereld, en dat beïnvloedt ons leven op allerlei manieren. Het is een veeleisende wereld waar je jezelf bewijzen moet, een wereld waar geld en prestaties tellen, een wereld die zorgt voor een overvolle agenda. Het is een wereld waarin je net zo goed geleefd wordt. Zo veel invloed heb je niet op je leven.

Je zou er cynisch van worden.

En dat zie je ook overal: dat we gaan mopperen.

Mopperen op het systeem.

Mopperen op de politiek: 'ze doen maar, daar in Den Haag.'

Mopperen op de kerk: 'het was weer niets.'

We kruipen graag in de slachtofferrol: 'ze' hebben het allemaal gedaan.

Je zit gevangen in je eigen kleine wereldje.

2. Jezus maakt je vrij

dia 8 – Jezus maakt je vrij

We geloven graag dat we vrij zijn,

maar in de praktijk worden we door van alles geleefd.

We hebben geen macht, geen gezag, over ons eigen leven.

Jezus heeft dat wel: hij spreekt met zijn gezag,

en het is een bevrijdend gezag: Jezus maakt je vrij!

dia 9 – als Jezus spreekt, gebeurt er iets

Net als de andere Kafarnaümmers gaat Jezus op de sabbatsdag naar de synagoge.

Maar Jezus gedraagt zich niet als de gemiddelde nieuwkomer.

De meeste nieuwkomers proberen eerst de sfeer te proeven,

ze kijken nog even de kat uit de boom, en zetten zichzelf niet op de voorgrond.

Jezus is heel anders: het is zijn eerste zondag in Kafarnaüm, maar hij neemt direct het woord en onderwijst de mensen.

Ze hadden al over Jezus gehoord, maar nu horen ze hem zelf.
Als Jezus begint te spreken wordt het muisstil.
Hij heeft de aandacht van iedereen te pakken.
Hier gebeurt iets wat ze nog nooit hebben meegemaakt!

Als Jezus spreekt, gebeurt er wat.
Zijn woorden zijn veel meer dan woorden.
Vergelijk het maar met die plastic tasjes:
milieuorganisaties kunnen van alles zeggen over de gevaren van
plastic,
maar pas als de regering iets zegt, verandert er wat:
wetten die door de regering worden uitgeschreven hebben gezag.
Met Jezus woorden is dat ook zo.
De schriftgeleerden kunnen mooie teksten uit de bijbel
uitleggen,
en als ze hun werk goed doen kunnen ze de mensen hoop geven,
maar hun woorden veranderen niets aan het leven van vandaag.
Jezus' woorden doen dat wel.
De toehoorders in de synagoge merken:
dit zijn meer dan alleen woorden, hier verandert echt wat!
Of, met de woorden van Marcus: Jezus' woorden hebben gezag.

dia 10 – Jezus brengt bevrijding in je leven
Daarom hangt iedereen aan Jezus' lippen.
Jezus vertelt, zoals hij het overal in Galilea vertelt:
'de tijd is aangebroken, Gods koninkrijk is nabij.'
Hier is die vrijheid waar iedereen zo naar verlangt:
God neemt de macht over van al die machten die je leven
beheersen.
Als Jezus dat zegt, wordt het voor de mensen tastbaar.
De mensen voelen zich bevrijd als ze naar Jezus luisteren,
ze ervaren dat Gods koninkrijk in hun midden is.
Jezus praat niet over vrijheid in een verre toekomst,
hij brengt die vrijheid met zich mee.
Jezus zelf is vrij, hij wordt niet geleefd door van alles,
en de mensen zien het aan hem:
dat al die dingen waar zij zichzelf zo druk om maken

bij Jezus verdwijnen.

Ik zou er graag bij zijn geweest, bij zo'n preek van Jezus. Alhoewel, ik ben bang dat ik daarna nooit meer zou durven preken...

Maar we zullen er nooit bij zijn.

Toch brengt Jezus nog altijd vrijheid.

Het is toen begonnen, maar gaat nog altijd verder.

Jezus maakt je vrij, dat is het goede nieuws dat we in de kerk steeds weer vieren.

Nieuws dat we elkaar doorvertellen.

Nieuws dat nog altijd mensen verandert.

Want geloven is niet alleen hoop voor de toekomst:

Jezus maakt je vrij, vandaag al.

3. Wat is die vrijheid dan?

dia 11 – wat is die vrijheid dan?

En dan is het tijd voor de nuchtere vragen.

Wat is die vrijheid dan?

Worden die mensen in Kafarnaüm nu echt bevrijd van de machten in hun leven?

Die Romeinen, die ze zo verafschuwden, blijven gewoon aan de macht,

en ze gaan de inwoners van Kafarnaüm echt niet vriendelijker behandelen!

Hoezo maakt Jezus vrij?!

Voor ons geldt dat net zo goed.

Je kunt wel geloven dat Jezus je vrijmaakt,

maar ondertussen verandert er niets aan de wereld,

word je er steeds weer mee geconfronteerd dat je geleefd wordt.

Wil je in deze wereld iemand zijn,

dan moet je wel meedoen met hoe het hier gaat.

Blijven geld en prestaties machtig in je leven.

Wat is dan die vrijheid van Jezus?

dia 12 – Jezus verandert niet de wereld, maar jou!

Jezus bedoelt niet dat er nu een einde komt aan al die machten waardoor je geleefd wordt. De Joden hopen dat Jezus de Romeinen zal verdrijven, maar dat is nooit de bedoeling van Jezus geweest. Als je denkt dat Jezus de wereld verandert, zit je ernaast. In Johannes 18 zegt Jezus: 'mijn koningschap hoort niet bij deze wereld.'

Jezus verandert niet de machten van de wereld, hij verandert mensen!

Het gezag van Jezus gaat allereerst over jezelf:

Jezus bevrijdt je niet van het systeem, maar wel van dat het systeem je leven bepaalt.

Jezus zelf was ook gewoon een onderdaan van het machtige Romeinse rijk, en toch stond dat zijn vrijheid op geen enkele manier in de weg.

De Romeinen, ze hoorden er voor Jezus gewoon bij, maar ze waren zijn leven niet!

Jezus laat je anders naar de wereld kijken:

geld en prestaties, de machten van de wereld, die zijn je leven niet.

Jezus zelf is je leven.

dia 13 – Jezus maakt Gods koninkrijk zichtbaar

Jezus verandert mensenlevens, dat zie je ook in het vervolg.

Jezus drijft boze geesten uit en geneest mensen.

Bevrijding wordt voor deze mensen zo heel tastbaar.

Maar de mensen in Kafarnaüm gaan ermee aan de haal.

's Avonds, zodra de sabbat voorbij is, loopt het hele dorp uit naar Jezus' huis.

Ze hebben al hun zieken en bezetenen meegenomen.

Maar dat is niet de bedoeling van Jezus.

De volgende dag vertrekt hij uit Kafarnaüm,

want hij is niet gekomen om alle zieken beter te maken, maar om het goede nieuws van bevrijding te brengen.

Toch geneest Jezus wel mensen.

Hij laat er mee zien dat geloven meer is dan hoop voor de toekomst.

Gods koninkrijk is niet een mooie theorie, het is echt!
En overal waar mensen geloven dat Jezus vrijheid brengt,
wordt dat koninkrijk van God zichtbaar.

Misschien in uitdrijvingen of in genezingen.

Het zou best kunnen dat we daar te weinig rekening mee houden.
Het wordt in ieder geval ook zichtbaar in liefde,
wat misschien nog wel het grootste wonder is.

Jezus verandert niet de wereld maar mensen.

Dat doet hij nog elke dag.

Soms op een heel radicale manier:

dat iemand Jezus leert kennen en zijn leven 180 graden draait.

Vaak is het ook kleiner:

dat Jezus je bevrijdt van dat het allemaal om jou zou gaan,

dat Jezus je vrij maakt van een verslaving,

of dat Jezus je de ogen opent voor mensen om je heen.

Jezus geeft je leven een nieuw doel.

4. Leef de vrijheid

dia 14 – leef de vrijheid

Jezus maakt je vrij:

dat niet de machten van de wereld het voor het zeggen hebben
in je leven,

maar het koninkrijk van God.

Leef die vrijheid!

dia 15 – Franciscus

Een tijdje geleden las ik over Paus Franciscus

dat hij een bezoek ging brengen aan de Centraal Afrikaanse
Republiek.

Het is daar nogal gevaarlijk, er woedt een burgeroorlog.

Er geldt ongetwijfeld een negatief reisadvies voor dat land,
maar daar trok de Paus zich niets van aan.

Het werd hem van verschillende kanten ontraden,

maar de Paus vond dat hij moest gaan.

Toch had hij er wel begrip voor dat niet iedereen van zijn

reisgezelschap mee durfde.

Tegen de piloot van het vliegtuig schijnt hij te hebben gezegd:

'ik moet erheen, als je er niet durft te landen: prima, dan neem ik wel een parachute.'

Ik zie het al voor me, de Paus die in vol ornaat uit het vliegtuig springt...

dia 16 – ontspannen met de wereld omgaan

Of hij het echt had gedaan, weet ik niet, maar ik acht hem ertoe in staat.

Hoe dan ook: het is een mooi voorbeeld van de vrijheid leven.

Je kunt helemaal vast komen te zitten

als je bedenkt hoe weinig invloed je op je leven hebt.

Je kunt verbitterd raken, mopperen op alles wat anders gaat dan je zou willen,

en jezelf als slachtoffer van de boze wereld zien.

Jezus maakt je vrij: die dingen zijn je leven niet.

Dat verandert de wereld niet, maar wel jezelf.

Dan kun je anders met diezelfde wereld omgaan.

Kijken waar je liefde kunt geven, genade mag brengen.

Ontspannen, omdat je leven er niet vanaf hangt.

dia 17 – zelf deel worden van het goede nieuws

En als je de vrijheid leeft,

word je zelf ook deel van het goede nieuws voor de wereld.

Jezus trekt niet meer rond van stad tot stad,

maar hij gebruikt zijn volgelingen om zijn koninkrijk overal te brengen.

Nee, dat betekent niet dat wij van de wereld een betere plaats maken.

Dat is voor mij wel eens een valkuil:

dat ik de lat zo hoog leg dat het alleen maar verlamdend werk.

Ik kan geen einde maken aan alle oneerlijkheid in de wereld!

En dan vind ik het wel bemoedigend dat Jezus dat ook niet deed.

Dat bedoel ik niet als een excuus om mee te doen aan onrecht

en uitbuiting,
maar het geeft wel ontspannenheid:
wees zelf maar gewoon eerlijk, leef vanuit de vrijheid, vanuit
liefde,
zonder dat je daarmee de wereld moet veranderen.
Als je dat doet, kan het zomaar zo zijn
dat Jezus door jou heen mensen verandert.

Wij mogen vrijheid verder brengen.

Vertrouw daarbij maar op God.

In 1 Korintiërs 2 schrijft Paulus:

'De boodschap die ik verkondigde, overtuigde niet door
wijsheid,

maar bewees zich door de kracht van de Geest.'

Zo brengt Jezus door ons heen zijn vrijheid, overal.

Amen.